

ОБЛАДНАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ УТРИМАННЯ НЕТЕЛІВ У СТІЙЛОВИЙ ПЕРІОД

За показниками приросту живої маси доведено, що перевага умов відпочинку нетелів на глибокій підстилці та у комбібоксах порівняно з прив'язним та боксовим утриманням очевидна.

Встановлено, що можна облаштувати місця для відпочинку нетелів на глибокій підстилці площею $2,97 \text{ м}^2$, у боксах – $1,8 \text{ м}^2$, у комбібоксах – $1,9 \text{ м}^2$.

Постановка проблеми і аналіз останніх результатів досліджень

Міжколгоспні підприємства з направленим вирощуванням нетелів мали суттєве значення для покоління стад господарств регіону.

Їх ліквідація призвела до занепаду відтворення стад, це особливо стало відчутним на фермах малої потужності.

На малих фермах всі статеві-вікові групи худоби утримуються в одній будівлі, на прив'язі, що є порушенням Відомчих норм технологічного проектування скотарських підприємств (ВНТП-АПК-01.05) [1].

Тому, актуальними є наукові пошуки щодо обладнання приміщень для утримання нетелів у стійловий період, з безприв'язним способом утримання і відпочинком на глибокій підстилці та безприв'язний – з відпочинком у боксах та комбібоксах.

Методика досліджень

Для проведення досліджень нами у тваринницькій будівлі шириною 12 м були обладнані групові клітки на 10 голів, відповідно з приведеної у таблиці 1. характеристики обладнання стійл та групових кліток для утримання нетелів.

Таблиця 1. Порівняльна характеристика обладнання стійл та групових кліток для утримання нетелів (на одну голову)

Найменування елементів приміщень	Обладнання стійл		
	ширина, м	глибина, м	площа, м ²
Стойло:			
- Згідно з ВНТП	1,2	1,8–2,1	2,1–2,4
- проект	1,2	1,8–2,1	2,1–2,4
Клітка:			
- згідно з ВНТП на підстилці	за розрахунком 0,8	за розрахунком 3,3	4–5 2,97
- проект			
- згідно з ВНТП в боксах	1,0–1,2	1,9–2,2	1,9–2,5
- проект	1,0	1,8	1,8
- згідно з ВНТП в Комбібоксах	відсутня	відсутня	відсутня
- проект	1,0	1,9	1,9

Досліди з вивчення впливу умов утримання на прирости живої маси нетелів та живої маси телят при народженні проведені у 2005–2006 рр. на 4 групах по 10 нетелів української червоно-рябої молочної породи стада ПСП Агрофірми “Батьківщина” смт. Стрижавка Вінницького району.

Піддослідні групи були укомплектовані теличками віком 18–19 місяців за принципом пар-аналогів. Умови годівлі та раціони для всіх піддослідних груп були забезпечені згідно з деталізованими нормами [2].

Результати досліджень

Утримання нетелів в стійлах на прив'язі в групових клітках з відпочинком у боксах, та комбібоксах на глибокій підстилці при нормованій годівлі, дозволило отримати від них телят при народженні живою масою від 27,2 до 30,4 кг. Але, було виявлено вплив умов

утримання тварин на прирости живої маси за період тільності (табл. 2).

Таблиця 2. Утримання нетелів української червоно-рябої молочної породи у різних умовах зимово-стійлового періоду та їх прирости живої $n = 10$, $\bar{X} = S\bar{x}$

Показники	Варіанти обладнання місць для відпочинку нетелів			
	стійло	бокс	комбібокс	глибока підстилка
вік телиць при першому осіменінні, днів	535,4 ± 6,12	537,3 ± 7,16	539,9 ± 7,93	534,0 ± 7,51
жива маса теличок при другому осіменінні, кг	412,2 ± 3,01	415,4 ± 3,16	408,0 ± 2,79	413,0 ± 2,30
середній період тільності нетелів, днів	274,0 ± 2,54	261,5 ± 2,74	270,4 ± 3,00	258,3 ± 2,21****
у т.ч. у стійловий період	165,0 ± 3,85	167,3 ± 2,63	164,4 ± 2,60	166,4 ± 3,94
середньодобові прирости живої маси нетелів, г	542,2 ± 10,30	557,9 ± 8,82	607,8 ± 11,37****	596,9 ± 7,21****
прирости живої маси нетелів за період тільності, кг	148,6 ± 2,32	145,8 ± 3,78	164,5 ± 4,25***	154,1 ± 1,50**
жива маса корів-первісток після отелу, кг	560,6 ± 3,94	561,2 ± 4,47	572,5 ± 5,68*	567,1 ± 2,51
жива маса телят при народженні, кг	27,3 ± 0,65	27,2 ± 0,56	30,2 ± 1,07****	30,4 ± 1,03****
у тому числі:				
- телички	26,0 ± 0,49	25,5 ± 0,33	27,7 ± 0,99	28,7 ± 0,61****
- бички	29,2 ± 0,55	28,3 ± 0,46	31,8 ± 1,34*	33,2 ± 1,68*

* $P < 0,1$; ** $P < 0,05$; *** $P < 0,01$; **** $P < 0,001$

З даних таблиці 2 видно, що між групами має місце невірогідна різниця у живій масі. Суттєвої різниці за віком першого осіменіння між піддослідними групами теличок теж не було (від 534,0 до 539,9 днів).

Нетелі, які утримувались на прив'язі 274 дні (в т.ч. 165 днів у зимово-стійловий період) мали максимальний період тільності. Ці дані свідчать про те, що умови утримання нетелів при практично однаковому стійловому періоді з відпочинком на глибокій підстилці є більш комфортними, ніж на прив'язі, у боксах та комбібоксах.

Середньодобові прирости живої маси нетелів за період тільності склали від 542,2 г за добу (прив'язне утримання) до 607,8 г (утримання у комбібоксах), що є вірогідною різницею при $P < 0,001$ при утриманні нетелів у комбібоксах. Вірогідна різниця за приростами живої маси встановлена між прив'язним утриманням нетелів та на глибокій підстилці. Тому, за період тільності нетелів загальні прирости живої маси при утриманні їх у комбібоксах та на глибокій підстилці були найвищими (відповідно 164,5 та 154,1 кг). Але між піддослідними групами нетелів за живою масою після отелу (за винятком утримання їх у комбібоксах)

вірогідної різниці не встановлено.

У той же час жива маса телят при народженні була найбільша від корів-первісток при утриманні їх у період тільності у комбібоксах та на глибокій підстилці. Жива маса теличок від корів-первісток за таких умов утримання становила 27,7 та 28,7 кг, у бичків 31,8 та 33,2 кг відповідно.

Висновки

1. У приміщенні в стійловий період можливо обладнати групові клітки для утримання 10-ти нетелів на глибокій підстилці, у боксах та комбібоксах.
2. Пропонуються групові клітки за площею підлоги відповідно: на глибокій підстилці – 2,97 м², у боксах – 1,8 м², у комбібоксах – 1,9 м².
3. Встановлена перевага за живою масою телят при народженні на 11,3 і 10,6% та за приростами живої маси нетелів на 3,7 і 10,7% при відпочинку нетелів у групових клітках на глибокій підстилці та у комбібоксах порівняно з прив'язним утриманням.

Перспективи подальших досліджень

Напрямок подальших досліджень повинен бути спрямований на пошуки оптимальних умов утримання нетелів у літній період та підготовки їх до отелів.

Література

1. Відомчі норми технологічного проектування. Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми) (ВНТП-АПК-01.05). – К.: Міністерство аграрної політики України, 2005. – 111 с.
2. Ноздрін М.Т., Карпуть М.М., Караващенко В.Ф. та ін. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин: Довідник. – Київ: Урожай, 1991. – 337 с.